

**Landbruks- og matdepartementet (KLD)**

Oslo, 29. november 2022

## **Forslag til endringer i forskrift om bærekraftig skogbruk**

Vi viser deres brev av 29.8 2022 med høring av forslag til endringer i forskrift om bærekraftig skogbruk (deres ref. 17/1426).

Norsk Friluftsliv er paraplyorganisasjonen for de 18 store frivillige friluftslivsorganisasjonene, med nærmere en million medlemskap. Vår oppgave er å ivareta friluftslivets interesser, herunder naturen som en grunnleggende forutsetning for friluftslivet og vår egen eksistens.

### **Innledning**

Forslaget fra LMD til endringer i forskriften er å tydeliggjøre skogeiers plikt til å foryngre etter hogst, bl.a. ved at det innføres krav om godkjenning av foryngelse med andre treslag der det tidligere har stått barskog. Videre vil bare bartrær bli regnet som tellende treslag etter lovens minstekrav til plantetetthet. Målet med endringene er å bidra til å styrke arbeidet med foryngelse etter hogst, slik at langsiktig skogproduksjon og CO<sub>2</sub>-opptak økes.

Til tross for navnet «Forskrift om bærekraftig skogbruk», er forskriften meget svak på bærekraft og miljøsinn og i stor grad tilpasset et intensivt skogbruk. Med ny kunnskap om skogens betydning for klima og naturmangfold og en rekke andre naturgoder, herunder friluftsliv, mener Norsk Friluftsliv forslaget til endringer i forskriften er for snevert i sin tilnærming og svarer ikke på de utfordringene samfunnet står overfor i forvaltningen av skogen. Vi mener derfor at forslaget må trekkes tilbake, og at det i stedet må foretas en helhetlig gjennomgang av forskriften, med formål å legge til rettet for en framtidsrettet og bærekraftig forvaltning av skogen.

### **Verden i krise**

Verden står nå overfor to eksistensielle menneskeskaptede kriser, tap av naturmangfold og klimaendringer. Ifølge det internasjonale naturpanelet (IPBES) er arealinngrep og nedbygging av natur den viktigste årsaken til tap av naturmangfold. Samtidig viser klimapanelets spesialrapport om klimaendringer og landarealer at måten vi bruker våre landområder på, er en betydelig driver av klimaendringene. Det fundamentale problemet er at begge krisene skyldes at mennesket tar for stor plass og bruker for mye av jordas ressurser. Verdens ledende forskere er tydelig i sine konklusjoner; vi mennesker driver en rovdrift på naturen på en måte som ødelegger selve grunnlaget for vår økonomi, matsikkerhet, helse og livskvalitet. Med andre ord, vi tærer på naturkapitalen og kaller det verdiskapning.

### **Friluftsliv**

Friluftsliv er Norges desidert største fritidsaktivitet og skogen er kanskje den viktigste friluftslivsarenaen, og har stor betydning for folks livskvalitet, identitet, bolyst og folkehelse. Det er derfor svært viktig å forvalte naturen som ivaretar friluftslivets interesser og de

opplevelseskvalitetene som er knyttet til skog. I den sammenhengen vet vi en del om hva folk ønsker seg når de ferdes i skogen. Folk vil ha blant annet ha<sup>1</sup>:

- gammelskog/gamle trær
- grønn skogbunnen
- løvtrær, både i seg selv og innblanding i barskog
- naturlige åpninger i skogen som myrer, vann og treløse områder
- flersjiktet skog

Men det folk i stor grad møter i skogen, er store hogstflater og ensaldrede monokulturer av barskog, med lite naturlig grønn bunnvegetasjon, det vil si skog i liten grad er egnet for friluftsliv og naturopplevelse.

Etter vår vurdering vil forslagene til endringer i forskriften forsterke de negative virkningene av skogbruk på friluftslivet. Vi mener bærekraftsforskriften i langt større grad må ta hensyn til friluftsliv og opplevelsesverdier i skog, særlig i by- og tettstedsnære skogsområder.

### **Naturmangfold**

Naturindeks for Norge for 2020, som måler tilstanden til og utviklingen av biologisk mangfold i Norge, viser at skog er den naturtypen som kommer lavest ut, med en indeks på 0,41 (naturtilstand er satt til 1). Nesten 50 % av de truede artene på den norske rødlista fra 2021 lever i skog, og hovedårsaken til at de er truet, er måten vi driver skogbruket på. Samtidig er kun 3,9 % av den produktive skogen vernet etter naturmangfoldloven.

Forslaget til endringer i forskriften, vil etter vår oppfatning, videreføre og forsterke den negative påvirkningen av naturmangfoldet i skog ved ensidig satsing på barskog fram for en mer variert skog med innslag av løvtrær/-skog rikere undervegetasjon.

### **Klima**

Forslagene til endringer i forskriften begrunnes utfra klimahensyn og binding av CO<sub>2</sub>. Imidlertid kommer det nå hele tiden ny kunnskap om forholdet mellom klima og skog, som det må tas hensyn til.

I våre nordlige skoger lagres det meste av karbonet i jordsmonnet og ikke trærne. Flatehogst fører til stort tap av jordkarbon til atmosfæren, et tap som skogen ikke rekker å kompensere for, før det hogges på nytt.

Klimaendringer vil sannsynligvis føre til et varmere, våtere og villere vær, noe som igjen vil gi flere ekstreme hendelser, som flom, tørke, diverse sykdommer og store insektsangrep. Dette ser vi allerede problemer med i dag, og det er størst i ensaldret granskog.

---

<sup>1</sup> <https://docplayer.me/6635374-Virkninger-av-skogreising-og-bruk-av-introduserte-treslag-pa-friluftslivet.html>

I stedet for å forsterke satsingen på tiltak, som både er negativt for karbonbinding i skog, gjør skogen mer sårbar for klimaendringer og ekstrem situasjoner, må det fokuseres på tiltak som gjør skogen mer robust for å takle dette. Det vil si at vi må satse på en skog som er mer mangfoldig og variert med hensyn til blant annet tresammensetning og aldersspredning.

### **Utredning av konsekvensene**

Prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Vurderingene av prinsippene skal framgå av beslutningen.

De foreslåtte endingene i forskriften vil åpenbart ha innvirkning på naturen i Norge, uten at dette er vurdert opp mot naturmangfoldlovens prinsipper, noe som er en klar formell mangel. I tillegg pålegger både forvaltningsloven og utredningsinstruksen at saker skal utredes grundig før vedtak.

Vi mener derfor konsekvensene for friluftsliv, naturmangfold, klima, skogens evne til å takle et varme, våtere og villere vær, må utredes på en grundig måte.

### **Konklusjon**

Vi støtter derfor ikke forslagene om

- at kun bartrær skal være tellende for godkjent foryngelse
- at overgang til lauvskog skal være søknadspliktig
- å endre definisjonen av fremmede treslag

I stedet mener vi en forskrift for bærekraftig skogbruk må legge til rette for et langsiktig skogbruk som tar hensyn til friluftsliv, naturmangfold og klimaendringer og et robust skogbruk.

Vi mener på denne bakgrunn at forslaget til endinger må trekkes tilbake, og at det i stedet må foretas en helhetlig gjennomgang av forskriften, med formål å legge til rette for en framtidsrettet og bærekraftig forvaltning av skogen i tråd med det vi skriver ovenfor.

Vennlig hilsen  
Norsk Friluftsliv



**Bente Lier**  
generalsekretær



**Hans Erik Lerkelund**  
fagsjef naturforvaltning